

© Photo by Shane Leonard

Стівен Кінг — неймовірно популярний американський письменник, який може похизуватися тим, що майже кожен його твір стає літературною сенсацією та стовідсотковим бестселером. За понад 40 років його творчої діяльності світ побачило безліч романів, накладі яких давно перетнули межу в третину мільярда примірників. Він володар численних престижних літературних нагород і має чималу армію шанувальників, яка незмінно поповнюється.

Ця книга — остання з написаних автором про світ Темної вежі. Сюжетно вона продовжує роман «Чаклун та сфера. Темна вежа IV».

Його знали як стрільця. Холоднокровного, безстрашного воїна, останнього з клану. Його рука не тремтить, а серце відбиває чіткий ритм перед будь-якою небезпекою. Так було не завжди. Коли батько відправив юного Роланда шукати докази існування убивці-перевертня, йому було страшно. Так само, як Біллу Стрітеру — хлопчикові, що вижив після нападу звіра. Білл став єдиним свідком кривавої бійні. Він допоможе Роландові виконати завдання батька і стати тим самим стрільцем, який не відає ні вагань, ні страху.

bookclub.ua

ISBN 978-966-14-4259-6

9 789666 144259 6

СТІВЕН
КІНГ

ВІТЕР У ЗАМКОВУ
ШПАРИНУ

СТІВЕН
КІНГ

ВІТЕР У ЗАМКОВУ
ШПАРИНУ
ТЕМНА ВЕЖА

STEPHEN KING

THE WIND
THROUGH THE KEYHOLE
THE DARK TOWER

A NOVEL

СТІВЕН КІНГ

ВІТЕР У ЗАМКОВУ ШПАРИНУ

ТЕМНА ВЕЖА IV (ПРОДОВЖЕННЯ)

РОМАН

Переклад з англійської Олени Любенко

УДК 821.111(73)
К41

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Друкується за сприяння
«Andrew Nurnberg Associates International Limited»

Перекладено за виданням:
King S. The Wind Through the Keyhole. The Dark Tower /
Stephen King. — New York : Scribner, 2012.

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *IvanovITCH*
Художник *Олександр Семякін*

ISBN 978-966-14-4259-6
ISBN 978-1-4516-5890-3 (англ.)

© Stephen King, 2012
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2013, 2015, 2017, 2021
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2013, 2015

Для тих, хто вперше відкриває для себе епічний цикл бестселерів «Темна вежа» (і для легіонів його відданих фанів), надзвичайно цікавий окремий роман і прекрасний вступ до циклу.

Початок епічної фентезійної саги «Темна вежа» було покладено 1974 року, основного розмаху вона набула у 1980-х, а захоплива кінцівка з'явилася, коли вийшли друком останні три романи (2003—2004 роки). Це найвидатніше письменницьке досягнення Стівена Кінга. Цикл «Темна вежа» ліг в основу тривалого видання серії коміксів «Марвел Комікс».

У романі «Вітер у замкову шпарину» Кінг повертається до насичених краєвидів Серединного світу. Ця історія в історії розповідає нам про ранні роки Роланда Дескейна, останнього стрільця Серединного світу, а саме про той рік по смерті матері, коли його мучила провина за її вбивство. Батько відряджає його розслідувати загадку перевертня, «шкуряка», що вбиває людей. Роланд зустрічає хлопчика, Білла Стрітера, хороброго, проте наляканого єдиного свідка нещодавнього лютування звіра. Ще сам підліток, Роланд заспокоює хлопчика, розказуючи йому казку з «Книги Ельдової», яку мама колись читала йому перед сном. «Людина ніколи не буде занадто дорослою, щоб слухати оповідки, — каже він Біллу. — Чоловік і хлопчик, дівчинка й жінка — ми живемо заради них».

Віддані прихильники циклу «Темна вежа» будуть раді ближче познайомитися зі світом Роланда і відчутти на собі всю силу магії Стівена Кінга як оповідача.

*Цю книжку присвячую
Робін Ферт і команді «Марвел Комікс»*

ПЕРЕДМОВА

Багато з тих, хто тримає зараз у руках цю книжку, роками (а то й від самого початку) стежили за пригодами Роланда і *ка*-тету його друзів. Інші (я сподіваюся, їх багато, новобранців і Постійних Читачів) можуть запитати: «Хіба я зможу отримати задоволення від цієї книжки, якщо і в очі не бачив попередніх томів серії “Темна вежа”?» Моя відповідь — так, зможете, якщо запам’ятаєте декілька речей.

По-перше, Серединний світ існує зовсім поряд з нашим світом, тому в чомусь вони між собою перегукуються. Між двома світами також є двері, подекуди трапляються й «тонкі», пропускарні місця, в яких два світи переплітаються. Троє з Роландового *ка*-тету (Едді, Сюзанна та Джейк) по черзі зазнали видобування з Нью-Йорка, де їхнє життя протікало досить буремно, до Серединного світу, де їм судилося долучитися до Роландових мандрів. Їхній четвертий супутник, пухнастик-шалапут Юк, — це істота з золотавими очима, корінний мешканець Серединного світу. Цей світ дуже старий, лежить у руїнах і по-вен чудовиськ та непевної, небезпечної магії.

По-друге, Роланд Дескейн з Гілеаду — стрілець, один із когорти захисників, які намагаються стежити за порядком у світі, де повага до закону стрімко знецінюється. Якщо ви уявите стрільців з Гілеаду як щось середнє між

мандрівними лицарями й федеральними маршалами Дикого Заходу, то, думаю, не схибите. Більшість із них, хоча й не всі, походять із роду старого Білого короля, відомого як Артур Ельд (я ж вам казав, часткові збіги є).

По-третє, Роланд прожив життя під тягарем страшного прокляття. Він убив свою матір, що мала роман (хоч і не зовсім із власної волі та всупереч здоровому глузду) з типом, з яким ви познайомитеся на сторінках цієї книжки. І хоча сталося це через жакливу помилку, винним у всьому стрілець вважає себе, тож печальна смерть Габрієли Дескейн переслідувала його з ранньої юності. Усі ці події вичерпно описано в циклі «Темна вежа», але думаю, для того щоб прочитати цей том, інформації вам буде достатньо.

Для читачів, які вже давно з нами, скажу, що цю книжку на полицю треба ставити між «Чаклуном та сферою» і «Вовками Кальї»... тобто це буде, так би мовити, «Темна вежа 4,5».

Що ж до мене, то я був у захваті, коли зрозумів, що мої давні друзі хочуть іще дещо повідати світу. Віднайти їх знову, через роки й роки по тому, як я подумав, що в їхній історії поставлено крапку, — то справжній величезний подарунок.

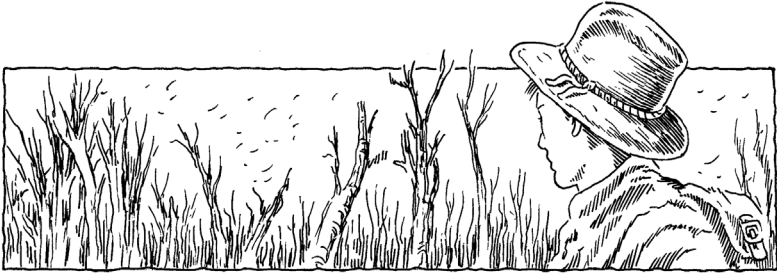
14 вересня 2011 року

Стівен Кінг

СТАРКБЛАСТ

1

Упродовж наступних днів після того, як вони покинули Зелений палац (що, зрештою, виявився не країною Оз — зате став могилою для мерзенного покидька, якого Роландів *ка-тет* знав під іменем Цок-Цока), хлопчик Джейк став потроху віддалятися від друзів. Він ішов попереду Роланда, Едді й Сюзанни, і відстань між ними поступово збільшувалася.

— Ти не хвилюєшся за нього? — спитала у Роланда Сюзанна. — Він там, попереду, сам-один.

— З ним Юк, — відповів за стрільця Едді, маючи на увазі пухнастика-шалапуту, який прийняв Джейка як свого найкращого друга. — Містер Юк добре ладнає з хорошими людьми, але для не надто хороших у нього завжди напоготові повен рот гострих зубів. Гешер уже мав змогу в цьому переконатися, на свою біду.

— А ще у Джейка є зброя його батька, — сказав Роланд. — І він уміє пускати її в хід. Дуже добре вміє. І зі Шляху Променя він не зійде. — Скаліченою рукою він показав угору. Низько нависле небо здавалося непорушним, та на південний схід незмінно пливли суцільним коридором хмари. У бік Краю грому, якщо правду казала записка, яку їм залишив чоловік, що підписувався ініціалами «РФ».

У бік Темної вежі.

— Але чому... — почала Сюзанна, і тут колесо її візка втрапило у вибоїну. Вона повернулася до Едді. — Котику, дивися, куди мене везеш.

— Пробач, — сказав Едді. — Міністерство шляхів сполучення вже давно забило на ремонт цієї ділянки автостради. Мабуть, у бюджеті дірка.

Звісно, то була не автострада, проте сяка-така дорога (колись була): дві ледь помітні борозни від коліс, уздовж яких час від часу траплялися напівзруйновані хати. Того ранку вони проминули навіть покинуту крамницю під вивіскою, на якій проглядали стерті літери: «СІЛЬСЬКА КРАМНИЦЯ ТУКА». Мандрівники зазирали всередину в пошуках харчів (тоді Джейк і Юк ще були з ними), та не знайшли нічого, крім пилуки, старезного павутиння і скелета якоїсь тварини: великого єнота, маленького собаки чи пухнастика-шалапута. Юк недбало понюхав кістки й помочився на них, потім вийшов з крамниці, сів на горбочку й обкрутився хвостом. Він повернувся пичкою в той бік, звідки вони прийшли, й нюхав повітря.

Роланд уже не раз помічав таке за пухнастиком, і це змусило його замислитися, хоча іншим він нічого не сказав. Може, за ними слідом хтось ішов? У це йому не надто вірилося, але поза малого (піднятий ніс, прищулені вуха, скручений хвіст) викликала у пам'яті якийсь невиразний спогад чи асоціацію, та він ніяк не міг пригадати, з чим це пов'язано.

— Чому Джейк хоче бути сам? — запитала Сюзанна.

— Тебе це непокоїть, Сюзанно з Нью-Йорка? — поцікавився Роланд.

— Так, Роланде з Гілеаду, мене це непокоїть. — І вона всміхнулася йому, доволі доброзичливо, та в очах спалахнув добре знайомий вогник злості. Дала про себе знати Детта Волкер, здогадався Роланд. Вона так і не щезла остаточно, та він і не шкодував про це. Без тої дивачки, її колишнього другого «я», що досі крижинкою сиділо в її серці, Сюзанна була б лише симпатичною темношкірою жіночкою, яка нижче колін не мала ніг. А з Деттою всередині вона була особою, з якою варто було рахуватися. Небезпечною особою. Стрільцем.

— Йому є над чим поміркувати, — тихо сказав Едді. — Він багато пережив. Не кожен хлопчик оживає з мертвих. Та й потім, Роланд правильно каже: якщо хтось спробує стати в нього на шляху, то цей хтось дуже про це пошкодує. — Едді зупинився, тримаючи коляску за ручки, стер з чола піт і подивився на Роланда. — Роланде, а в цьому передмісті дупи світу взагалі хто-небудь лишився? Чи вони всі рушили з місця й пішли далі?

— О, дехто лишився, на мій здогад.

Та то був не тільки здогад. Кілька разів, поки вони мандрували Шляхом Променя, на них потайки позирали чийсь очі. Одного разу то була перелякана жінка, що пригортала до себе двох дітей, а третя дитина — немовля — висіла в неї на шії в слінгу. Ще був старий фермер, наполовину мутант, у якого з кутика рота звисало й посмикувалося щупальце. Цих людей Едді й Сюзанна не помітили, не відчували вони й інших, які (Роланд був цього певен) ховалися в лісі та у високій траві на всьому шляху їхнього простування. Едді та Сюзанні ще багато чого слід було навчитися.

Утім, деяких навичок вони все-таки вже набули. Бо Едді спитав:

— Це ті, кого Юк весь час нюхом чує позаду?

— Не знаю. — Роланд хотів було додати, що у дивних пухнастиків думках було присутнє ще щось, але вирішив промовчати. Стрелець багато років провів без *ка*-тету, і для нього стало звичкою тримати все в собі. Звичкою, якої йому треба було позбуватись, якщо він хотів, щоб тет залишався міцним. Але не тепер, не цього ранку.

— Ходімо, — сказав він. — Я певен, Джейк чекає нас попереду.

2

За дві години, незадовго до полудня, вони піднялися на схил і там зупинилися. Під ними поволі котила свої води широка ріка, свинцево-сіра під захмареним небом. На північно-західному березі (з їхнього боку) стояла споруда, зовні схожа на клуню й пофарбована в колір такого яскравого відтінку зелені, що мовби волав до мовчазного неба. Вхід у клуню чорнів над самою водою на палях тієї самої зеленої барви. До двох паль було прив'язано товстелезним тросом великий пліт, дев'яносто на дев'яносто футів¹ завбільшки, розмальований у червоно-жовті смуги. Посередині стирчала висока дерев'яна жердина, схожа на щоглу, тільки без вітрил. Перед щоглою було розставлено декілька плетених крісел, повернутих до берега річки, ближчого до них. В одному зручно вмотився Джейк. А поряд з ним сидів старий чоловік у не-

---

¹ ≈ 30 × 30 м. (Тут і далі прим. пер.)

осяжному солом'яному брилі, мішкуватих зелених штанях і лонгбутсах. На ньому була тонка біла сорочка — такі в світі Роланда називали «слінкам». Джейк і старий наминали величенькі на вигляд брутерботи. Від цього видовища рот у Роланда наповнився слиною.

За ними, на краю помальованого по-клоунськи плота, сидів Юк і захоплено вдивлявся у своє відображення у воді. А може, у відображення сталевого троса, натягнутого вгорі над річкою.

— Це Вайє? — спитала Сюзанна у Роланда.

— Атож.

Едді хитро всміхнувся.

— Вайє моє... — Він здійняв руку над головою і помавав. — Джейку! Гей, Джейку! Юк!

Джейк помавав у відповідь, і хоча до річки та плота, пришвартованого біля її берега, лишалося чверть милі, всі вони, однаково гострозорі, побачили вдалині білі хлопчикові зуби, коли той широко всміхнувся.

Сюзанна склала долоні ківшиком і приклала до рота.

— Юк! Юк! До мене, зайчику! Іди до мами!

Пронизливо повискуючи (то був і весь гавкіт, на який він міг здобутися), Юк помчав через пліт, зник у клуне-подібній споруді й виринув уже на їхньому боці. Він припустив стежкою з прищуленими вухами і сяючими золотистими очиськами.

— Тихенько, зайчику, а то інфаркт заробиш! — сміючись, закричала Сюзанна.

Але Юк сприйняв це як настанову прискоритися. Біля Сюзанниного візка він вигулькнув менш ніж за дві хвилини, стрибнув їй на коліна, зістрибнув знову на землю і весело на всіх подивився.

— Олан! Ед! Сюз!

— Хайл, сер Трокен. — Роланд вжив слово, яким у давні часи кликали шалапутів і яке він уперше почув, коли мати читала йому одну книжку. Називалася вона «Трокен і дракон».

Юк підняв ногу, подзюрив на травичку і знову повернувся мордою в той бік, звідки вони прийшли. Принюхався до повітря, не зводячи очей з лінії горизонту.

— Роланде, чому він постійно це робить? — спитав Едді.

— Не знаю. — Але він *майже* знав. Чи було це в якійсь давній казці? Не в «Трокені й драконі», а в подібній? Так здавалося Роланду. На мить він подумав про зелені очі, що пильнували у темряві, й тілом пробіг холодок — не від страху (хоча страх, мабуть, теж був присутній), а від спогадів. Та він швидко зник.

«Як на те Божа воля, вода буде», — подумав він і зрозумів, що говорить уголос, бо Едді перепитав:

— Га?

— Пусте, — відмахнувся Роланд. — Побесідуймо з Джейковим новим другом. Може, в нього й для нас знайдеться брутербот.

Едді, якому вже добряче набридла жорстка жуйка, яку вони називали бурітосами по-стрілецьки, одразу ж просяяв.

— Так, чорт забирай! — Він зиркнув на своє засмагле зап'ястя, ніби на ньому був уявний наручний годинник. — Божечку ж ти мій, та зараз же о пів на хавчик.

— Зайчику, замовкни краще і штовхай, — сказала йому Сюзанна.

Едді замовк і став штовхати.

3

Коли вони зайшли в елінг, старий ще сидів, а коли вийшли з нього до річки, вже підвівся. Побачив великі револьвери з сандаловими руків'ями у Роланда та Едді, і його очі округлилися. Він опустився на одне коліно. У безвітряній тиші дня Роланд почув, як зарипіли старечі суглоби.

— Хайл, стрільцю. — Старий приклав до лоба кулак, набряклий від артриту. — Вітаю тебе.

— Підведися, друже, — сказав Роланд, у душі сподіваючись, що старий справді їм друг. Але Джейк начебто вважав саме так, а Роланд звик довіряти його інтуїції. Не кажучи вже про шалапутову. — Встань, прошу.

Зробити це старому було важкувато, тому Едді ступив на пліт і простягнув йому руку.

— Дякую, синку, дякую. Ти теж стрілець, а чи ти учень стрільця?

Едді запитально глянув на Роланда. Той не подав жодного знаку, тому Едді перевів погляд на старого, здвигнув плечима і розплився в усмішці.

— Усього потроху. Я Едді Дін із Нью-Йорка. А це моя дружина Сюзанна. А це Роланд Дескейн. З Гілеаду.

Очі поромника округлилися.

— З Гілеаду минулих літ? Правду кажете?

— З Гілеаду минулих літ, — підтвердив Роланд і відчув, як з глибин серця підіймається не звичне для нього відчуття скорботи. Час був обличчям на воді. Так само, як і велика річка перед ними, він тільки плинув і плинув.

— Тож ласкаво просимо на борт. Ми з цим юнаком уже заприятелювали, так. — Юк заскочив на великий пліт,

і старий нахилився, щоб попестити його по піднятій голівці. — І з цим юнаком теж, чи не так, друже? Пам'ятаєш, як мене звати?

— Бікс! — дзявкнув Юк і знову повернувся до північного заходу, здіймаючи пичку. Його оченята з золотистими обідцями захоплено дивилися на рухому колону хмар, що пливла Шляхом Променя.

4

— Чи бажаєте попоїсти? — запитав у них Бікс. — Харч у мене простий і скромний, одначе всім, що є, я радо з вами поділюся.

— Ми будемо дуже вдячні, — сказала Сюзанна і подивилася на трос, що діагонально перетинав річку. — Це ж у вас пором, правда?

— Ага, — кивнув Джейк. — Бікс мені сказав, що на тому боці річки живуть люди. Не дуже близько, проте й не далеко. Він думає, що то фермери, які вирощують рис, але вони до річки не надто часто приходять.

Бікс ступив з великого плота на берег і зайшов у елінг. Едді дочекався, поки старий зашарудить усередині, нахилився до Джейка і тихо сказав:

— Він як, нормальний?

— Нормальний, — підтвердив Джейк. — Нам по дорозі, а він буде радий когось перевезти. Каже, роками вже нікого не возив.

— Не сумніваюся, — кивнув Едді.

Бікс вийшов, несучи плетений кошик, який одразу ж підхопив Роланд, щоб старий не поточився і не впав у во-

ду. Незабаром вони вже всі сиділи у плетених кріслах, наминали брутерботи з начинкою з якоїсь рожевої риби. Риба була в'ялена і смачна.

— Їжте все, що на вас дивиться, — припрохував Бікс. — У річці повно бичків, вони нормальні. Мутантів я викидаю. Колись давно нам наказували викидати погану рибу на берег, щоб вона не розмножувалася, і до певної пори я так і робив, але тепер... — Він знизав плечима. — Живи й давай жити іншим, от що я вам скажу. Як людина, котра прожила досить довго, я вважаю, що маю право це казати.

— А скільки ж вам років? — поцікавився Джейк.

— Після того як мені виповнилося сто двадцять, я втрапив лік рокам. Знаєте, на цьому боці дверей час короткий.

На цьому боці дверей. Спогад про якусь давню оповідку знову промайнув у пам'яті Роланда, та майже одразу ж і зник.

— Ви йдете слідом за ними? — Старий показав на рухо-му стрічку хмар у небі.

— Так.

— До Калій чи за їхні межі?

— За межі.

— До великої п'їтьми? — Сама думка про це, здавалося, стривожила і водночас зацікавила Бікса.

— Ми йдемо своїм шляхом, — сказав Роланд. — Яку плату ти з нас візьмеш за перевезення, сей поромник?

Бікс розсміявся надтріснутим і радісним сміхом.

— Яка користь із грошей, коли їх ні на що не витратиш? Худоби у вас нема, а їжі в мене більше, ніж у вас, це ясно як Божий день. А ще ви можете націлити на мене револьвер і примусити вас перевезти.

— Та ви що! — шоковано мовила Сюзанна.

— Я знаю, що ви цього не зробите, — заспокійливо махнув рукою Бікс. — То розбійники могли б... а потім, переправившись на той бік, ще й пором мій спалили б. Але справжні чоловіки зброї нізащо б такого не зробили. І жінки теж, напевно. Місіс, ви, здається, неозброєні, та з жінками ніколи не маєш певності.

Сюзанна ледь помітно всміхнулася і нічого не відповіла.

Бікс повернувся до Роланда.

— Гадаю, ви йдете з Лада. Я чув про Лад і про те, що з ним сталося. Колись то було дивовижне місто, так, було. Я застав там початок руйнування і дивних змін, та все одно місто було прекрасне.

Вони вчотирьох обмінялися поглядами ан-тет, тією особливою телепатією, що об'єднувала їх усіх. Той погляд був темний від шюм — у мові Серединного світу це стародавнє слово означало сором, але разом і скорботу.

— Що таке? — спитав Бікс. — Що я сказав? Як я попросив чогось, чого ви дати не можете, благаю вашого прощення.

— Ні, зовсім ні, — запевнив його Роланд. — Просто Лад...

— Лад став порохом на вітрі, — пояснила Сюзанна.

— Ну, скажімо так, не зовсім порохом... — промовив Едді.

— Попелом, — уточнив Джейк. — Таким, що світиться у темряві.

Бікс трохи замислився, відтак повільно кивнув.

— Я б хотів почути все в подробицях. Чи ту частину історії, яку ви встигнете повідати за годину. Рівно стільки ми будемо переправлятися.

5

Бікс обурився, коли вони запропонували свою допомогу в підготовці до відплиття. Сказав, що то його робота і він ще здатен її виконувати, нехай і не так моторно, як колись, коли на обох берегах річки ще були ферми й кілька маленьких точок, де процвітала торгівля.

У будь-якому разі, великих зусиль ця робота не потребувала. Він виніс з елінгу табуретку і великий рим-болт, приставив табуретку до щогли, щоб начепити рим-болт на її верхівку, потім закріпив його на тросі. Заніс табуретку назад у елінг і повернувся з великою металевою рукояткою у формі великої літери Z. Її він поклав з певними церемоніями біля дерев'яного укриття на дальньому боці плота.

— Глядіть не викиньте це за борт, інакше я ніколи не повернуся додому, — попередив він.

Роланд присів навпочіпки, щоб краще роздивитися. Помахав Едді та Джейку, щоб вони підійшли до нього. І показав на слова, викарбувані на навскісній лінії букви Z.

— Тут написано те, що я думаю?

— Ага, — підтвердив Едді. — Північний центр позитроніки. Наші давні друзяки.

— Біксе, давно у вас ця річ? — спитала Сюзанна.

— Навздогад — років, може, з дев'яносто чи більше. Там є одна підземна схованка. — Він неясно махнув рукою кудись у бік Зеленого палацу. — Вона довжелезна, тягнеться на багато миль, і там повно речей, які належали стародавньому народу. Вони чудово збереглися. Над

головою досі лунає музика, така дивна, що ви такої й не чули. Від неї в голові каша. І залишатися там довго не можна, бо після цього тебе обсіпле чиряками, ти будеш блювати і зуби повипадають. Якось раз я там був. Більше — ні ногою. Я думав, що помру.

— То у вас не тільки зуби повипадали, а й волосся? — спитав Едді.

Бікс здивувався, але потім кивнув.

— Так, трохи випало, та відросло назад потім. Це руків'я, воно, знаєте, зі *италі*.

Едді на мить замислився, та потім збагнув, що старий мав на увазі «сталь».

— Готові? — запитав у них Бікс. Очі в нього були такі самі ясні й блискучі, як у Юка. — Чи можу я відчалувати?

Едді приклав руку до голови й рвучко відсалютував.

— Так, капітане. Пливемо до Острова скарбів, так-так!

— Роланде з Гілеаду, підійди й допоможи мені з мотузками, коли твоя ласка.

І Роланд охоче взявся допомагати.

6

На хвилях неспішної течії річки пором повільно просувався вздовж діагонального троса. Роландів *ка*-тет по черзі розповідав старому поромнику про місто Лад і те, що їх там спіткало, а довкола них то тут, то там вискакувала з води риба. Юк попервах нею дуже цікавився, спершись лапами на передній край порома. Та потім знову сів і з піднятим носом дивився в той бік, звідки вони прийшли.

Бікс гмикнув, коли вони розказали йому, як покинули приречене місто.

— Блейн Моно, кажете? Аякже, пам'ятаю його. Шибанутий поїзд. Але був ще один, не пригадую, як називався...

— Патриція, — підказала Сюзанна.

— Еге ж, справді. У неї ще були такі красиві скляні боки.

І ви кажете, міста вже нема?

— Нема, — підтвердив Джейк.

Бікс похилив голову.

— Сумно.

— Так. — Сюзанна взяла його за руку і легенько її потисла. — Серединний світ — сумне місце, хоча він може бути й прекрасним.

Вони вже були на середині річки, і легенький вітерець, навдिवовижу теплий, ворухив їм волосся. Усі поскидали важкий верхній одяг і вмостилися зручно в плетених пасажирських кріслах, які перекочувалися туди-сюди — мабуть, щоб краще можна було роздивлятися краєвиди. На пліт вистрибнула велика рибина (найпевніше, одна з таких, якою вони натопталися «о пів на хавчик») і затріпотіла під лапами у Юка. Та пухнастик її наче й не помітив, хоча зазвичай ніс смерть усім маленьким тваринам, що траплялися йому на шляху. Носком свого потертого чобота Роланд скинув її назад у воду.

— Ваш трокен знає, що він наближається, — зауважив Бікс. І подивився на Роланда. — Ви маєте бути обачними, знаєте?

Роланду на мить одібрало мову. У пам'яті зринув чіткий спогад: одна з десятка вирізьблених із дерева і розфарбованих вручну ілюстрацій у старій обожнюваній книжці. Шестеро пухнастиків сидять на поваленому дереві у лісі

під місяцем-серпиком, позадиравши догори носи. Ту товстелезну книгу, «Чарівні казки Ельда», він, коли був ще зовсім маленьким хлопчиком, любив понад усі. Мати читала йому їх перед сном у спальні на верхівці високої вежі, поки осінній вітер за вікном співав свою самотню пісню, прикликаючи зиму. «Вітер у замкову шпарину» — так називалася казка, до якої йшла та ілюстрація. І була та казка страшна та чудесна водночас.

— Боги мої на пагорбі! — Роланд стукнув себе тильним боком долоні правої руки по лобі. — І як я одразу не здогадався? Хоча б із того, що останніми днями дуже тепло.

— Тобто ти не знав? — здивувався Бікс. — І ти з Серединного світу? — Старий поромник прицокнув язиком.

— Роланде? — звернулася до стрільця Сюзанна. — Що таке?

Але Роланд не звернув на неї уваги. З Юка він перевів погляд на Бікса і знову глянув на пухнастика.

— Наближається старкбласт.

Бікс кивнув.

— Еге ж. Трокен його відчуває, в чому-чому, а в старкблестах трокени ніколи не помиляються. Окрім того, що вони трошки говорять, це їхнє сильне.

— Сильне що? — не зрозумів Едді.

— Він має на увазі, що це їхній талант, — пояснив Роланд. — Бікс, ти знаєш місце на тому березі, де ми могли б сховатися і перечекати його?

— Взагалі-то, знаю. — Старий показав на порослі деревами пагорби, що положисто спускалися до протилежного берега Вайє, де на них чекав ще один причал і ще один елінг — не пофарбований і значно менш величний. — Дорогу ви знайдете на тому боці, то вузенька

стежина, що колись була дорогою. Вона веде за Шляхом Променя.

— Ще б пак, — сказав Джейк. — Усе суще служить Променю.

— Саме так, юначе, саме так. У чому вам зрозуміліше, в колесах чи милях?

— І в тому, і в тому, — сказав Едді. — Але загалом краще в милях.

— Що ж, гаразд. Ідіть старою дорогою до Калій п'ять миль... а може, й шість... і прийдете до покинутого села. Там дерев'яні хати, вам з них ніякої користі не буде, але міський молитовний дім з міцного каменю. Там ви будете в безпеці. Я був усередині, там гарний великий камін. Звісно, перевірте спершу комин, бо треба, щоб добре тягнуло ті день-два, поки вам доведеться там пересидіти. На дрова можете набрати дощок із хат.

— Що таке старкбласт? — запитала Сюзанна. — Ураган?

— Так, — кивнув Роланд. — Але я таких не бачив уже багато-багато років. Пощастило, що з нами Юк. Хоча якби не Бікс, я б і не зрозумів. — Він стиснув старому плече. — Дякую-сей. Ми всі кажемо спасибі.

7

Елінг на південно-східному березі річки загрожував от-от перетворитися на руйновище (втім, як і решта Середнього світу). На бантинах висіли донизу головами кажани, по стінах гасали жирні павуки. Усі зітхнули з величезним полегшенням, коли нарешті вибралися звідти на відкритий простір. Бікс прив'язав пліт і приєднався до них. Усі

по черзі його обняли, обережно, щоб не стискати надто сильно і не пошкодити крихких старечих кісток.

Коли обійми скінчилися, старий витер очі, нахилився і погладив Юка по голівці.

— Подбайте про них, сер трокен.

— Юк! — відповів шалапут. — Бікс!

Старий поромник випростався, і всі знову почули, як риплять його кістки. Він поклав руку на поперек і скривився.

— Як думаєте, зможете переправитися без пригод? — спитав Едді.

— Ох, так, — кивнув Бікс. — Якби то була весна, може, й не переправився б... Вайє не така спокійна, коли тануть сніги й ідуть дощі. Але зараз? Як два пальці. Ураган ще в дорозі. Я попливу трохи проти течії, потім міцно зачеплю болт, щоб міг відпочивати й не віднесло назад, потім ще трохи покручу ручку. Нехай це забере чотири години, а не одну, але я дістануся того берега. Ще ніколи такого не було, щоб не дістався. Жаль тільки, що нема вам більше їжі дати.

— Ми не пропадемо, — запевнив його Роланд.

— Що ж, добре тоді. Добре. — Старий м'явся на місці, наче йому дуже не хотілося з ними розставатися. Його серйозний погляд блукав від обличчя до обличчя. Та потім він широко всміхнувся беззубими яснами. — Добре, що ми зустрілися, чи не так?

— Так, так, — погодився Роланд.

— Якщо вертатиметеся цим шляхом, зайдіть провідати старого Бікса. Розкажіть йому про свої пригоди.

— Обов'язково, — пообіцяла Сюзанна, хоча точно знала, що цим шляхом вони вже вертатися не будуть. Вони всі це знали.

— І обережно зі старкбластом. З таким не жартують. Але у вас є ще день, а може, два. Він ще не накручує кіл, правда ж, Юк?

— Юк! — погодився шалапут.

Бікс важко зітхнув.

— А тепер ви підете своїм шляхом, — сказав він, — а я піду своїм. Скоро треба буде в укриття.

І Роланд та його тет рушили стежиною вперед.

— Ще одне! — прокричав їм навздогін Бікс, і вони всі розвернулися. — Якщо побачите того клятого Енді, скажіть йому, що мені не треба його пісень і я не хочу, щоб мені читали мій богами проклятий гороскоп!

— А хто такий Енді? — крикнув Джейк.

— Та так, ніхто, не зважайте. Навряд чи ви його зустрінете.

То було останнє слово старого про Енді, й усі його забули, хоча потім довелося їм здибатися з Енді у фермерській общині Кальї Брин Стерджис. Але то було згодом, після того як пройшов буревій.

8

До покинутого села було всього п'ять миль, тож дійшли вони до нього через годину після того, як покинули пором. А Роланду, щоб розповісти своїм супутникам про старкбласт, знадобилося навіть більше часу.

— Колись вони налітали на Великі Ліси на півночі Нового Ханаану раз чи двічі на рік, хоча в Гілеаді нам такого переживати не доводилося. Вони до нього не доходили — завжди піднімалися в повітря раніше. Але я пам'ятаю, якось бачив, як по Гілеадській дорозі везли грабарки,

навантажені тілами замерзлих. Певно, селян та їхніх рідних. Де були їхні трокени — пухнастики-шалапути, — я не знаю. Мабуть, похворіли й повиздыхали. Хай там як, без трокенів, які могли б попередити цих людей, вони виявилися не готовими до бурі. Бачте, старкбласт налітає зненацька. Щойно ти був теплий, мов грінка, бо перед буревієм різко теплішає, а потім він наскакує на тебе, як вовки на отару овець. І єдине попередження — тріск дерев, коли на них наочує морозна хвиля старкбласту. Глухий звук, наче вибухали гранати, присипані товстим шаром землі. Той звук, з яким стискаються живі дерева, коли їх багато. І на той час, коли люди його чули, було вже надто пізно тікати з полів.

— Морозна хвиля, — задумливо повторив Едді. — Дуже холодно? Наскільки?

— Температура може менш ніж за годину впасти аж до сорока лімбітів нижче нуля, — похмуро пояснив Роланд. — Ставки замерзають умить, з таким звуком, наче кулі пробивають шибки. Пташки в небі перетворюються на крижані статуї й каменями падають додола. Трава стає склом.

— Ти перебільшуєш, — сказала Сюзанна. — Точно перебільшуєш.

— Анітрохи. Але холод — це ще не все. Є ще вітер — ураганний, що висмикує замерзлі дерева з землі, немов соломинки. Такі буревії можуть прокотитися на триста коліс, перш ніж вшухнути й здійнятися в небо, так само раптово, як і почалися.

— А звідки про них знають пухнастики? — спитав Джейк.

Роланд лише головою похитав. «Чому» і «як» його ніколи особливо не цікавили.

9

Вони підійшли до уламка дороговказу, що валявся на дорозі. Піднявши його, Едді прочитав вицвілі рештки одного-єдиного слова.

— Чудове визначення для Серединного світу, — сказав він. — Загадково, проте на диво прикольнo. — Він повернувся до своїх супутників, тримаючи табличку на рівні грудей. На ній великими кривими літерами було виведено слово «ЧУЧМЕК».

— Чучмек — це глибока криниця, — пояснив Роланд. — За загальним правом будь-який мандрівник може пити з неї, не сплячуючи за воду.

— Ласкаво просимо в Чучмек, — сказав Едді й викинув дороговказ у куші на узбіччі. — А чого, класно. Хочу наклею на бампер з написом «Я перечекав старкбласт у чучмеку».

Сюзанна розсміялася. Джейку було не до сміху. Він лише показав на Юка, котрий швидко-швидко крутився навколо своєї осі, наче ганявся за своїм хвостом.

— Нам варто трохи поквапитися, — нагадав хлопчик.

10

Ліси відступили, і дорога поширшала — перетворилася на колишню головну вулицю села. Саме село виглядало занедбаною пусткою, що на чверть милі розкинулася обабіч дороги. Були там і будинки, і крамниці, але тепер годі було відрізнити одні від інших. Усі споруди стали

перекошеними оболонками, що порожньо витріщалися темними вікнами, в яких колись могли бути шибки. Єдиний виняток стояв на південному боці міста. Тут заросла центральна вулиця розбігалася на дві доріжки й обгинала невисоку, схожу на бункер будівлю з сірого буту. Вона тонула в розбуялих чагарниках і частково ховалася за молодими ялинками, які, мабуть, вирости відтоді, як Чучмек покинули люди. Коріння вже пробиралося у фундамент молитовного дому. З плином часу воно зруйнує його, а єдине, чого в Серединному світі було вдосталь, — це час.

— Щодо дров старий мав рацію. — Едді підняв товсту обвітрену дошку і поклав її на бильця Сюзанниного візка, наче саморобний столик. — У нас їх буде повно. — Він кинув швидкий погляд на Джейкового пухнастого друга, котрий знову швидко-швидко крутився по колу. — Звісно, якщо в нас буде час їх назбирати.

— Підемо збирати, щойно пересвідчимося, що цей кам'яний будинок у нашому розпорядженні, — сказав Роланд. — Ходімо швидше.

11

У молитовному домі Чучмека було прохолодно. На другому поверсі гніздилися птахи (жителі Нью-Йорка подумали, що то ластівки, а для Роланда то були бін-расті). Але крім них нікого не було — будівля справді була повністю у їхньому розпорядженні. Опинившись під дахом, Юк наче звільнився від своєї непоясненої потреби дивитися на північний захід і крутитися по колу. Взяла гору його допитлива натура, і він припустив нагору хиткими схода-

ПІСЛЯМОВА

Високою мовою останнє послання Габрієли Дескейн си-
нові отакє:

☉ ✎☉☉☉☉☉ ☉✎ ☉☉☉☉☉ ☉☉☉☉☉☉☉
☉✎ ✎☉☉☉☉☉ ☉☉

А два найпрекрасніші слова будь-якою мовою —

☉ ✎☉☉☉☉☉:

Я пробачаю.

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	9
Старкбласт.....	11
Шкуряк (Частина 1).....	47
Вітер у замкову шпарину	129
Шкуряк (Частина 2).....	301
Буря скінчилася.....	341
<i>Післямова</i>	348

Літературно-художнє видання

КІНГ Стівен
Вітер у замкову шпарину.
Темна вежа IV (продовження)

Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Т. М. Віланова*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Н. Я. Радченко*

Підписано до друку 24.02.2021. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Newton». Ум. друк. арк. 18,48.
Наклад 2500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24. E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у АТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Кінг С.

К41 Вітер у замкову шпарину. Темна вежа IV (продовження) : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. О. Любенко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 352 с.

ISBN 978-966-14-4259-6
ISBN 978-1-4516-5890-3 (англ.)

Ця книга — остання з написаних автором про світ Темної вежі. Сюжетно вона продовжує роман «Чаклун та сфера. Темна вежа IV».

Його знали як стрільця. Холоднокровного, безстрашного воїна, останнього з клану. Його рука не тремтить, а серце відбиває чіткий ритм перед будь-якою небезпекою. Так було не завжди. Коли батько відправив юного Роланда шукати докази існування убивці-перевертня, йому було страшно. Так само, як Біллу Стрітеру — хлопчиків, що вижив після нападу звіра. Білл став єдиним свідком кривавої бійні. Він допоможе Роландові виконати завдання батька і стати тим самим стрільцем, який не відає ні вагань, ні страху.

УДК 821.111(73)

СТІВЕН КІНГ

ЦИКЛ «ТЕМНА ВЕЖА»

СТРИЛЕЦЬ. ТЕМНА ВЕЖА I

КРИЗЬ ЧАС. ТЕМНА ВЕЖА II

ЗАГУБЛЕНА ЗЕМЛЯ. ТЕМНА ВЕЖА III

ЧАКЛУН ТА СФЕРА. ТЕМНА ВЕЖА IV

ВІТЕР У ЗАМКОВУ ШПАРИНУ.
ТЕМНА ВЕЖА IV (ПРОДОВЖЕННЯ)

ВОВКИ КАЛЬЇ. ТЕМНА ВЕЖА V

ПІСНЯ СЮЗАННИ. ТЕМНА ВЕЖА VI

ТЕМНА ВЕЖА. ТЕМНА ВЕЖА VII

СТІВЕН КІНГ

МІСТЕР МЕРСЕДЕС	ЧОТИРИ ПІСЛЯ ПІВНОЧІ
ЩО ВПАЛО, ТЕ ПРОПАЛО	КРІСТІНА
КІНЕЦЬ ЗМІНИ	ПРОТИСТОЯННЯ
11/22/63	СЕРЦЯ В АТЛАНТИДІ
СЯЙВО	ПУЛЬТ ҐВЕНДІ
ДОКТОР СОН	ЗЕЛЕНА МИЛЯ
ІСТОРІЯ ЛІЗІ	КЕРРІ
ПІД КУПОЛОМ	СПЛЯЧІ КРАСУНІ
МІЗЕРІ	АУТСАЙДЕР
ЯРМАРОК НІЧНИХ ЖАХІТЬ	ПІДНЕСЕННЯ
ВОНО	КОЛИ ВПАДЕ ТЕМРЯВА
ВІДРОДЖЕННЯ	ІНСТИТУТ
ЛОВЕЦЬ СНІВ	ПОВНА ТЕМРЯВА. БЕЗ ЗІРОК
КУДЖО	ЧОТИРИ СЕЗОНИ
ТЕМНА ВЕЖА (ЦИКЛ)	САЛИМОВЕ ЛІГВО
КРАЇНА РОЗВАГ	МЕРТВА ЗОНА
ЯКЩО КРОВ ТЕЧЕ	